

Св. Федір Тирон («Рекрут»)

**Great-Martyr Theodore the Tyro
("the Recruit")**

Fr. Ihor Kutash - o. Irop Kytash
kutash@unicorne.org

**„Твоя віра в Христа була, як
нагрудник на твоєму серці» (З
Тропаря Св. Федору Тирону)**

У Першу суботу Великого посту (а також 2-го березня за григоріанським календарем, що відповідає 17-му лютому за юліанським) ми святкуємо пам'ять юного Угодника Божого, Св. Федора Тирона. Прізвище «тирон» походить з латинського “tiro”, що означає «рекрут», тобто вояка, що не давно записався і ще проходить тренування. Св. Федір Тирон – один зі Святих Воїнів. Є й інший Святий Воїн, що також називається «Федір», якого поминаємо 21-го лютого за григоріанським календарем (це – 8-го лютого за юліанським). Цього звать «Полководцем» - Св. Федір Стратилат (погрецькому це «полководець» чи «генерал». Оскільки їхні Празники – і їхнє життя - такі наближені, та ще й у них спільне ім'я (що означає «Божий дар», тобто по-українському «Богдан»), їх, буває, бачимо в Іконах сидячих на одному коні. Патріарх Варфоломій Константинопольський народився з іменем Димитрій Архондоніс у селі, яке давніше носило їхнє ім'я – Святи Федори (зараз же називається воно по-турецькому Зейтінлі Кою), на острові Імброс у Туреччині.

**“Your faith in Christ was like a
breastplate upon your heart.”
(From the Troparion to St.
Theodore the Tyro)**

On the first Saturday of the Great Fast (and also on March 2 on the Gregorian Calendar, which is February 17 on the Julian Calendar), we celebrate the memory of a youthful Saint named Theodore the Tyro. The word “tyro” is taken from the Latin “tiro” which means “recruit”, a recently enlisted soldier who is still in training. St. Theodore the Tyro is one of the Warrior Saints. There is another Warrior Saint named Theodore who is commemorated on February 21 on the Gregorian Calendar (which is February 8 on the Julian). This one is called “the General” – St. Theodore Straletatos (which is Greek for “general”). Since their Feastsdays – and their lives – are so close to each other, and they share the same name (which means “God’s gift” – the Ukrainian name “Bohdan” has the same meaning), they are sometimes depicted in Icons as sitting upon one horse. Patriarch Bartholomew of Constantinople was born Demetrios Archondonis in a village originally named after them, Holy Theodores, (now called by the Turkish

Війна, якою воювали два Федори та й інші Святі Воїни – зовсім відмінна від тієї, якою воюють вояки, що воюють для влад світу цього. Це ж видно в словах Тропаря Св. Федору Тирону: «Твоя віра в Христа була, як нагрудник на твоєму серці». Ці слова звучать наче відголос заклику Павла до всіх послідовників Христа: «А ми, що належимо дневі, будьмо тверезі, зодягнувшись в броню віри й любові, та в шолом надії спасіння» (I Солунян 5:8). Очевидно, що ця битва, якою займаються ті, які «належать дневі», тобто які свідомі дійсного нашого покликання в цьому світі, - це опір злу в кожному його виді.

Зло, з яким боровся молодий рекрут, Федір, що походив з Амасії (подібно називається це місто й сьогодні в Туреччині) – поклоніння ідолам. Йому дано наказ брати участь у цьому поклонінню. Та як воїн Христовий, він не міг виконати такий наказ. Отож Федір відважно та недвозначно відмовився в цьому, говорячи, що він посвячений єдиному правдивому Богу. Командир пожалів юнака, думаючи що ця відмова походила від його незрілості, і дав йому час застановитися над наслідками його відмови. Св. Федір вирішив піднести цю битву до вищого рівня і запалив храм Кібели «богині-матері», яку сильно поважали й греки й римляни.

Федора за це заарештували й ув'язнили. Видали вирок спалити його в печі. Кати не мали потреби кинути його в неї бо ж Св. Федір, сповідуючи віру в Христа, сам ускочив у неї. Та його тіло осталося неушкоджене полум'ям і його Мощі донині шанують Християни Сходу та Заходу.

Мучеництво Федора відбулося в р. 306-му, в часі володіння Римського імператора Галерія. Близько 50 літ пізніше, коли Віра Федора вже стала була офіційною конфесією Імперії, яка вмертвила його, прийшов до влади інший імператор. Його ім'я - Юліян (361-363) і хоч його виховали, як Християнина, і він навіть мав сан Читця в Церкві, він відкинув Християнство і намагався відновити язичництво. Отож він відомий, як Юліян Відступник.

name Zeytinli Koyu) on the island of Imbros in Turkey.

The warfare waged by the two Theodores and the other Warrior Saints was completely unlike that waged by soldiers fighting for worldly authorities. This is indicated by the words of the Troparion to St. Theodore the Tyro: "Your faith in Christ was like a breastplate upon your heart." These words are an echo St. Paul's exhortation to all followers of Christ: "But let us who are of the day be sober, putting on the breastplate of faith and love, and as a helmet the hope of salvation" (I Thessalonians 5:8). Clearly this warfare, which is waged by those who are "of the day", that is conscious of the true nature of our vocation in this world, is resistance to evil in all of its forms.

The evil faced by the young recruit, Theodore, who came from Amasea (now Amasya, Turkey) was worship of idols. He was commanded to take part in this. As a soldier of Christ, he could not obey this command. Theodore boldly and clearly refused to do it, saying that he was committed to the one true God. His commander pitied the young man, thinking that this refusal was due to his immaturity, and gave him some time to think about the consequences of his refusal. St. Theodore decided to take the battle to a higher level, setting fire to the Temple of Cybele, the "mother goddess", held in great esteem by Greeks and Romans.

Theodore was arrested and imprisoned for this. His sentence was to be burned in a furnace. His executioners did not need to throw him in – St. Theodore, professing his faith in Christ, leaped in himself. His body was unharmed by the flames and his Relics continue to be venerated by Christians of East and West to this day.

Theodore's martyrdom took place in 306 during the reign of the Roman emperor, Galerius. Some fifty years later, when Theodore's faith had become the official faith of the Empire which had put him to death, another emperor came to power.

Юліян придумав хитрий план обманути колишніх своїх братів і сестер, вірян, щоб вони спожили їжу принесену в жертву ідолам. Він наказав, щоб всю їжу на ринках у Константинополі обкропили кров'ю цих жертв. Св. Федора обрав Бог посланцем, щоб відвернути цю наругу. Він появився у сні Архієпископу Євдоксію і остеріг його, щоб Християни не купували поживи, яку продають на ринках, а натомість, щоб їли «коливо», тобто варену пшеницю з медом. Таку назву мала ця страва в його місці походження.

І так благословення колива (подібне звемо «кутею», коли споживаємо у час Різдва) ввечері напередодні (або вранці) Першої Суботи Великого Посту стало звичаєм у Православній Церкві. Її встановив Вселенський Патріарх, Св. Нектарій (381-397), який очолював Другий Вселенський Собор, що відбувся в Константинополі в 381 р. (цей же Собор проголосив останні 5 артикули Символа Віри).

Нехай же приклад юного Федора, що був рекрутом, але досвідченим у його посвяті Господу Саваоту, допоможе нам проснутися і побачити реальну війну між добром і злом, яка шаліє в цьому світі. Нехай ж ми, як він, відкинемо всі ідоли (включно з ідолом свого «я», якого не легко впізнати) і відважно сповідуємо і служимо Єдиному Істинному Богу, що втілюється – нашому вселюблячому та милостивому Господу і Спасу Ісусові Христові, з Яким ми зараз подорожуємо до Пасхи, до Світлого Дня Воскресіння. Амінь.

His name was Julian (361-363) and, although he had been educated as a Christian, and even held the rank of Reader in the Church, he abandoned Christianity and sought to restore paganism. Thus he is known as Julian the Apostate.

Julian devised a scheme to trick his former brothers and sisters in the Faith to eat food offered to idols. He commanded that all the food sold in the markets in Constantinople be sprinkled with the blood of sacrifices to the idols. St. Theodore was the messenger chosen by God to avert this outrage. He appeared in a dream to the Archbishop Eudoxius and told him that no Christian should buy anything sold on the marketplace but instead should eat “kolyva”, a dish of cooked wheat with honey, which was called by this name in his place of origin.

The practice of blessing “kolyva” (called “kolyvo” in Ukrainian – and “kutia” when it is eaten during the Nativity season) on the evening before (or morning) of the First Saturday of the Great Fast in honour of St. Theodore, whose example and prayers help us keep the Fast, became a tradition of the Orthodox Church. It was instituted by the Ecumenical Patriarch, St. Nectarius (381-397), who presided over the Second Ecumenical Council held in Constantinople in 381 (which proclaimed the last 5 articles of the Symbol of Faith).

May the example of the youthful Theodore, a recruit but seasoned in his dedication to the Lord of Hosts, aid us in awakening to the reality of the war which is raging in the world between the good and the evil. May we, as did he, reject all idols (including the subtle idol of self) and boldly confess and serve the One True God, incarnate in our loving, merciful Lord and Saviour Jesus Christ, with Whom we journey now towards Pascha, the Bright Day of Resurrection. Amen.